

Kritik mot en överförmyndarnämnd för handläggningen av ett överklagande

Anmälan

I en anmälan, som kom in till JO den 24 mars 2003, riktade AA kritik mot Överförmyndarnämnden i Uppsala kommun. Han uppgav bl.a. följande. Den 9 december 2002 beslutade nämnden att avslå hans begäran om att bli förordnad som god man för sin mor. Den 13 januari 2003 överklagade han beslutet till tingsrätten. Vid telefonsamtal den 10 mars 2003 uppgav nämnden bl.a. att hans överklagande inte hade översänts till tingsrätten.

Utredning

Överförmyndarnämndens akt avseende godmanskap för AA:s mor, BB, lånades in och granskades. Av handlingarna framgick bl.a. att AA den 26 december 2002 delgavs nämndens beslut av den 9 december 2002, att AA:s överklagandeskrift kom in till nämnden den 16 januari 2003 och att nämnden avvisade hans överklagande som för sent inkommet.

Av muntliga upplysningar som inhämtades från kanslichefen vid nämnden, CC, framkom att AA på grund av ett förbiseende inte hade underrättats om avvisningsbeslutet.

Anmälan remitterades till Överförmyndarnämnden i Uppsala kommun för yttrande över hanteringen av AA:s överklagande av nämndens beslut den 9 december 2002.

Överförmyndarnämnden (CC) anförde i sitt yttrande bl.a. följande.

BB:s lägenhet bebos av dottern DD, som tillika är god man. AA har vid ett par tillfällen tillfälligtvis förordnats till god man i samband med att lägenheten periodvis uthyrs till dottern. AA har vid flertal tillfällen framfört till nämnden att moderns lägenhet borde försäljas. Då gode mannen inte initierat sådan försäljning har AA framfört klagomål på sin syster och begärt att hon ska entledigas som god man. I kontakter med nämnden har han vidare framfört att han själv är intresserad av att köpa lägenheten. Intresse för köp fanns också hos dottern/gode mannen. Nämnden har därför genom undertecknad tydligt informerat de båda att ingen av dem kan som god man företräda sin mor i samband med denna försäljning.

Mot den bakgrunden har nämnden i beslut 9/12-02 avslagit AA:s begäran att själv få bli god man. Motiveringen till detta beslut är främst jävssituationen även om detta

inte tydligt framkommer av protokollet. Jävssituationen har dock framförts tydligt per telefon. Trots detta överklagade AA nämndens beslut i skrivelse 2003-01-13. Strax därefter, vid nämndens sammanträde 2003-01-20 § 18, förordnas en opartisk, tillfällig, god man för lägenhetsförsäljningen. Frågan om byte av ordinarie god man bordlägges. Med denna hantering har den för AA angelägna lägenhetsförsäljningen genomförts. Nu återstår nämndens prövning av eventuellt byte av ordinarie god man. AA har i telefon 16 maj åter undrat varför överklagandet inte sänts till tingsrätten. Vid samtalet framkommer att missuppfattningar varit grunden till hans agerande. Nämnden är dock medveten om att den formella hanteringen av BB överklagande varit felaktig. Överklagandet kom in för sent varför AA skulle ha delgivits avvisningsbeslut.

AA kommenterade remissvaret. I en skrivelse som kom in till JO den 7 november 2003 riktade AA på nytt kritik mot Överförmyndarnämnden i Uppsala kommun bl.a. med anledning av att nämnden inte hade upprättat någon tjänsteanteckning vid ett telefonsamtal enligt vilket han påstods ha uppgett sig vara intresserad av att köpa sin mors lägenhet.

I beslut den 21 december 2004 anförde dåvarande *JO Lundin* bl.a. följande.

Bedömning

Enligt 20 kap. 6 § föräldrabalken får överförmyndarens beslut i ett ärende enligt samma balk överklagas hos rätten. Av 23 § förvaltningslagen (1986:223) framgår att skrivelser med överklagande skall ha kommit in till den myndighet som har meddelat beslutet inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Enligt 24 § förvaltningslagen är det den myndighet som har meddelat det överklagade beslutet som prövar om skrivelsen med överklagandet har kommit in i rätt tid. Har skrivelsen kommit in för sent skall myndigheten, med vissa här inte aktuella undantag, avvisa den. Har en skrivelse med överklagande avvisats på grund av att den har kommit in för sent, får avvisningsbeslutet överklagas i samma ordning som beslutet i huvudsaken (30 § förvaltningslagen). Av 21 § första stycket förvaltningslagen följer att en klagande skall underrättas om innehållet i det beslut varigenom myndigheten avgör ärendet, om detta avser myndighetsutövning mot någon enskild och om det inte är uppenbart obehövt. Enligt andra stycket samma paragraf skall part, om ett beslut går honom emot och kan överklagas, underrättas om hur man kan överklaga det.

Enligt anteckningar i överförmyndarnämndens akt beträffande BB delgavs AA den 26 december 2002 nämndens beslut av den 9 december 2002. Enligt anteckningarna kom AA:s överklagande in till nämnden den 16 januari 2003, dvs. inom tre veckor från det att han fick del av beslutet (jfr 1 § lagen [1930:173] om beräkning av lagstadgad tid). Trots detta avvisade överförmyndarnämnden AA:s överklagande som för sent inkommet.

Det kan vidare konstateras att det inte framgår vilken dag som avvisningsbeslutet meddelades och att det endast är undertecknat med en signatur. Beslutet saknar dessutom överklagandehänvisning. Av utredningen framgår även att AA inte underrättades om avvisningsbeslutet.

Överförmyndarnämnden förtjänar således allvarlig kritik för sin hantering av AA:s överklagande av nämndens beslut den 9 december 2002.

Med anledning av de klagomål som AA framförde i sin skrivelse som kom in hit den 7 november 2003 vill jag erinra om bestämmelsen i 15 § förvaltningslagen enligt vilken uppgifter som en myndighet får på annat sätt än genom en handling och som kan ha betydelse för utgången i ärendet skall antecknas av myndigheten, om ärendet avser myndighetsutövning mot någon enskild.